

MÉDIAÉRTÉKELÉS

A médiaelemzés során vizsgált megjelenések ideje a **2014. augusztus 2.** és **2014. augusztus 18.** közötti időszak.

Egy tragédia kapcsán, miszerint egy pszichiátriai beteg a villamos alá lökött egy idős hölgyet, aki belehalt a sérüléseibe, került a figyelem és a közbeszéd középpontjába a hazai pszichiátriai ellátás állapota. A téma kapcsán szinte kivétel nélkül mindenki az Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézet 2007-es bezárásával és az ebből adódó esetleges problémákkal kezdett el foglalkozni. A sokakat megbotránkoztató eset alapul szolgált ahhoz, hogy megszólaljanak a szakma képviselői és fontos problémákra világítsanak rá, melyek megoldásra várnak annak érdekében, hogy megfelelő pszichiátriai ellátás működhessen hazánkban.

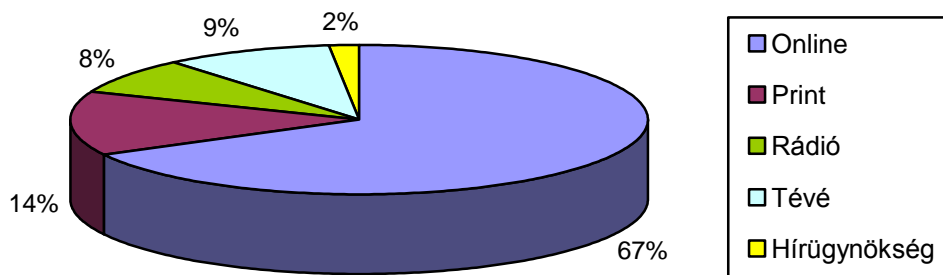
A megjelenések elsősorban az alábbi három forráscikk nyomán keletkeztek:

1. Az Index.hu rögtön az eset megtörténte után egy hosszabb cikket közölt a tragédiával kapcsolatban, melyben az elkövető személyével, előéletével és korábbi pszichiátriai kezelésével is foglalkozott.
2. Az MTI augusztus 7-én kiadott közleményében közreadta, hogy a Jobbik arra szólította fel a kormányt, hogy vonjon be többletforrásokat a pszichiátriai terület fejlesztésébe, és haladéktalanul térképezze fel a kezelésre szoruló embereket.
3. Augusztus 15-én egy újabb MTI közlemény látott napvilágot, melyben a szakma képviselői közölték, hogy a pszichiátriai betegek megfelelőbb ellátása érdekében a szakambulanciák és a közösségi centrumok számának növelését szeretnék elérni, valamint azt, hogy a társadalom ne bélyegezze meg a mentális betegségben szenvedőket.

A vizsgált időszak alatt összesen **116 megjelenést** regisztráltunk.

A megjelenések megoszlása médiafajták szerint

Online:	78 db
Print:	16 db
Rádió:	9 db
TV:	11 db
Hírügynökség:	2 db



A megjelenések megoszlása alapján megállapítható, hogy **minden médiaszegmens foglalkozott az esettel és annak kapcsán a magyar pszichiátria jelenlegi helyzetével.** A téma – az általában megszokotthoz képest – **kiemelten sok elektronikus (RTV) és nyomtatott médiumban szerepelt.** A hír megjelent minden egyes országos politikai napilapban és országos televízióban is!

Az országos terjesztésű nyomtatott lapok közül, a Népszabadság, a Metropol, a Magyar Demokrata, a Színes Ász, a Vasárnapi Hírek és a Népszava című újság is foglalkozott a témával hosszabb terjedelemben, valamint a Magyar Hírlapban három, a Magyar Nemzetben pedig négy megjelenés is született. Emellett két megyei napilapban is regisztráltunk hosszabb-rövidebb terjedelmű megjelenéseket.

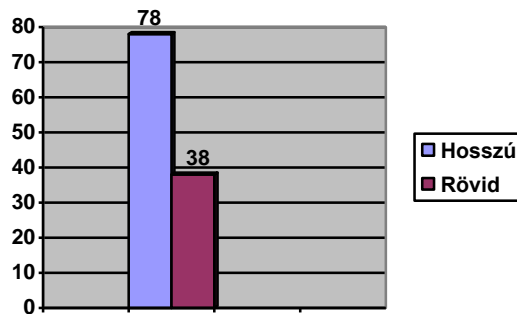
A haláleset és a pszichiátria helyzete Magyarországon komoly visszhangot kapott az Info Rádióban, ahol megszólalt Dr. Gasztner Péter, volt osztályvezető főorvos (Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézet) és idézték a Magyar Pszichiátriai Társaság elnöke, Dr. Molnár Károly szavait. Több alkalommal adásba került a Lánchíd Rádióban is a téma, ahol idézték Dr. Rihmer Zoltán egyetemi tanárt, az egykori OPNI munkatársát és Dr. Németh Attilát az Országos Pszichiátriai és Addiktológiai Intézet főigazgatóját. Mindemellett a Kossuth Rádió délelőtti és késő esti Krónikájában is adásba került a kérdés, ahol a Szent János Kórház és Észak-budai Egyesített Kórházak osztályvezető főorvosa Dr. Kurimay Tamás és Dr. Rihmer Zoltán egyetemi tanár, az egykori OPNI munkatársa nyilatkozott.

A TV2 és az ATV Híradójában és az ATV Egyenes Beszéd című műsorában Dr. Molnár Károly nyilatkozott. Az Echo TV Híradójában Dr. Nagy Zoltán, az Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézet volt főigazgatója és Dr. Vizi János a Nyíró Gyula Kórház osztályvezető főorvosa szólalt meg. Az RTL Klub Híradójában Dr. Kurimay Tamás, Dr. Rihmer Zoltán, és Dr. Németh Attila valamint Rétvári Bence államtitkár fejtette ki véleményét és megoldási javaslatait az eset kapcsán. A Hír TV reggeli és esti Híradójában Dr. Zombor Gábor államtitkár, Dr. Detre Zoltán a Szent János

Kórház főorvosa és Dr. Bilkei Pál kriminálpszichológus nyilatkozott a témakörben. Az MTV Híradójában Dr. Kurimay Tamással és Dr. Rihmer Zoltánnal beszélgettek a témával kapcsolatban. Az ATV délutáni Híradó című műsorában első alkalommal, Dr. Detre Zoltánnal és Dr. Vizi készítettek interjút. Második alkalommal pedig Lukács László György országgyűlési képviselő beszélt a magyar pszichiátria helyzetének megoldási javaslatairól.

A cikkek zöme online felületeken született, ami megszokott az egészségügyi jellegű témákban. Azonban az egészségügyi szakmai oldalak mellett hírügynökség, országos napilapok online változatai és több komoly hírportál is foglalkozott a kommunikált témával.

Megjelenések terjedelme



A megjelenések több mint kétharmadában (78 esetben) hosszasan foglalkoztak a témával. A Magyar Hírlap, a Magyar Nemzet, a Népszabadság, a Népszava, a Vasárnapi Hírek, a Színes Ász és a Magyar Demokrata című lapok nagyobb terjedelemben foglalkoztak a tragédiával, annak pszichiátria vonatkozásával valamint a magyar pszichiátria helyzetével.

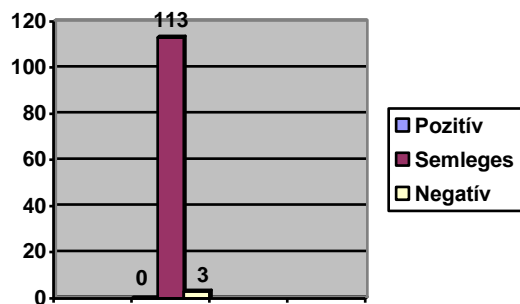
A rádiós és tévés megjelenések szinte kivétel nélkül hosszasan foglalkoztak a témával. Az eset kapcsán a Magyar Pszichiátriai Társaság elnökét, Dr. Molnár Károlyt, Dr. Nagy Zoltánt az Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézet volt főigazgatóját, Dr. Vizi Jánost a Nyírő Gyula Kórház osztályvezető főorvosát, Dr. Kurimay Tamás pszichiátert, Dr. Rihmer Zoltán az egykori OPNI munkatársát, Dr. Németh Attilát az Országos Pszichiátriai és Addiktológiai Intézet főigazgatóját és Dr. Detre Zoltánt a Szent János Kórház helyettes főorvosát szólaltatták meg. Az online megjelenések közül is regisztráltunk több hosszabb cikket főként hírportálokon, napilapok online felületein, valamint az egészségügyi szakmai oldalakon.

38 darab rövid terjedelmű híradást regisztráltunk, melyek híroldalakra jelentek meg, ahonnan link segítségével egy, a témáról informatívabban tájékoztató honlapra juthat el az olvasó. Az újságírók és a hírszerkesztők azonban a közlés méretétől függetlenül fontosnak értékelték az esetet és az annak kapcsán felmerülő témát.

Összességében elmondható, hogy a hír messze meghaladta bármilyen más, az elmúlt évek során, a pszichiátriával kapcsolatban megjelentő információ médiareprezentációját.

A megjelenések hangneme

A mellékelt ábra azt szemlélteti, hogy az egyes megjelenések a témát milyen hangvételen dolgozták fel.



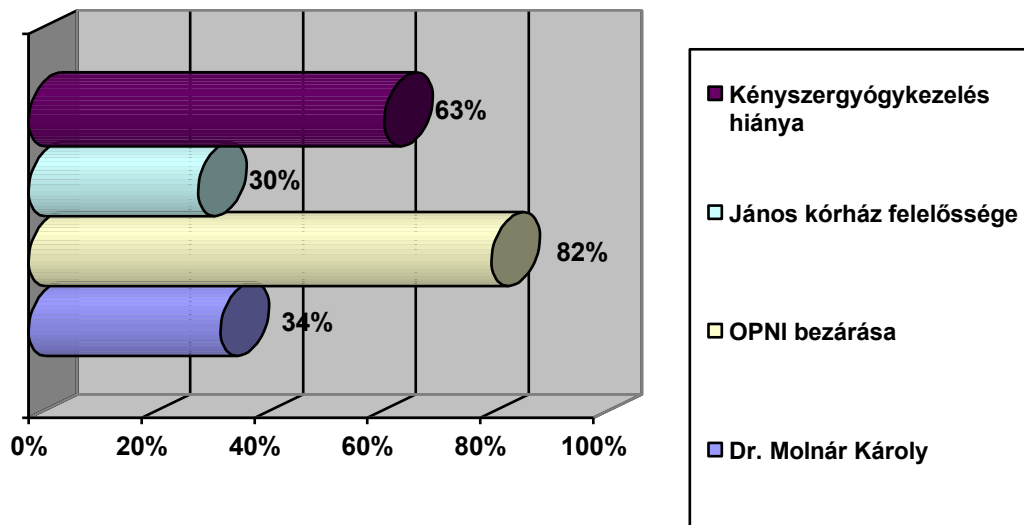
Az adatok alapján megállapítható, hogy **a megjelenések közül 113 semleges hangvételű volt.** Ez arra az okra vezethető vissza, hogy a megjelenések valódi tartalma nem bírálta vagy említette felelősként a Magyar Pszichiátriai Társaságot a téma kapcsán.

A János kórház felelősségét firtató cikkek zöme is elismerte és kifejtette, hogy sajnálatos módon a joghézagok miatt szinte semmilyen eszköz nem áll az orvosok rendelkezésére, ami segítségével meg tudták volna akadályozni a bűncselekményt. Több cikkben is bíráló kijelentésekkel illették az OPNI bezárásának tényét, de a megjelenésekből is egyértelműen kirajzolódik, hogy a közvélemény mindezért szintén nem a szakmát, hanem az akkori kormányt és a helytelen politikai döntéseket okolja.

3 darab negatív hangvételű híradás született, melyek a pszichiátria és a János kórház a tragédiával kapcsolatos szerepét firtatták. A negatív híradások a János kórház és a pszichiátria felelősségét domborították ki az eset kapcsán és nem azt hangsúlyozták, hogy a törvényi kötöttségek miatt nem állt jogában az intézménynek a beteget a kórházban tartani.

A téma kapcsán felmerült főbb üzenetek előfordulási aránya

Az alábbi ábra azt szemlélteti, hogy a megjelenések melyeket szemléztünk a médiafigyelés időintervallumában milyen arányban tartalmazták a vizsgált üzeneteket a téma kapcsán:



A cikkek, interjúk **63 százalékában** foglalkoztak azzal a **jogi hiányossággal**, hogy a jelenlegi törvényi rendelkezések szerint a betegeket 72 órás kórházi kezelést követően akarataikon kívül nem tudják a kórházban tartani, vagy a kezelés folytatására kötelezni bírósági procedúra nélkül, ezért szükséges lenne ezen szabályozás módosítása, **hogy lehetővé váljon a kényszergyógykezelés elrendelése**, mely az egyik legfontosabb lépés lenne a történetekkel hasonlatos esetek későbbiekben való elkerülése érdekében.

Ez jól mutatja, hogy az újságírók első gondolata és fő reakciója egy ilyen eset kapcsán továbbra is a restriktív intézkedések meg létezésének/szigorításának témája!

A tény, miszerint a **János kórház felelősségét** vizsgálják az ügyvel kapcsolatban, a megjelenések **30 százaléka** közölte.

A megjelenések legtöbbje (**82 százalék**) konkrétan, név szerint említette az **Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézetet (OPNI)** és bezárásának tényét, valamint ennek hatását a magyar pszichiátriára napjainkban.

Azt is leszögezhetjük, hogy az OPNI „védelmében” tett kommunikációs és lobbierőfeszítések az intézmény megvédéséhez ugyan nem voltak elegendőek, de a magyar

közvélemény és újságíró társadalom fejébe sikerült a pszichiátria hátrányos megkülönböztetésének tényét még további évekre előre is beültetni.

A cikkek, interjúk **34 százalék**a szólaltatta meg **Dr. Molnár Károlyt** vagy említette meg szavait a téma kapcsán.

Több híradásban nem szerepelt egyik vizsgált üzenet sem rövid terjedelmük miatt, de ezek a megjelenések linkként olyan cikkhez irányították el az olvasót, ahol bővebben írtak az adott témáról, említve valamelyik elemzett üzenetet.

Összegzésként elmondható, hogy az eset teljes egészében felkavarta és megmozgatta a hazai médiát. Sok megjelenés született, **mely vizsgálta a balesetet és annak kapcsán a szakma felelősségét**, de információ hiányában az eset után közvetlenül megjelent cikkek csak **érintőlegesen foglalkoztak a vizsgált üzenetekkel**.

A későbbiekben **megjelent hírügynökségi közlemények** kapcsán **sokkal informatívabb cikkek születtek**, melyekben már a fennálló helyzet megoldására tett javaslatokkal foglalkoztak. Feltételezhető, hogy amennyiben a szakma képviselői időben gyorsabban nyilatkoztak volna a balesetről és fejtették volna ki javaslataikat, akkor több negatív hangvétellű kritika megszületése is megelőzhető lett volna. ez esetben ugyanis nem csak a tragédiával, hanem a szakma által kommunikált üzenetekkel is korábban foglalkozott volna már a közvélemény.

Az eset kapcsán született megjelenések a magyar pszichiátria helyzetének megoldására az alábbi megoldási javaslatokat tartalmazták és fejtették ki:

- Egészségügy és kifejezetten a pszichiátriai gondozás területére többletforrások bevonására van szükség (Lukács László György, Jobbik)
- Fel kell térképezni azon betegeket, akik nagyrészt hajléktalanként élnek különböző pszichiátriai megbetegedésekkel, és nemcsak magukra, hanem a társadalomra is veszélyt jelentenek (Lukács László György, Jobbik)
- A pszichiátriai betegek ellátásában a szakambulanciák és a közösségi centrumok számának növelése lenne szükséges (Az üzenet az augusztus 15-én tartott sajtóbeszélgetés kapcsán kapott figyelmet)
- Szükség van egy országos intézetre (Lukács László György, Jobbik, Dr. Rihmer Zoltán, az egykori OPNI munkatársa)
- Emelt biztonsági fokozatú pszichiátriai osztályokat kellene létrehozni és ennek jogi hátterét megteremteni (Dr. Vizi János, Nyíró Gyula Kórház osztályvezető főorvosa)

(Megjegyzés: a fenti javaslatok egyáltalán nem újak, sőt jelentős részük évek óta szerepel az MPT szakmai üzenetei között)

Azt a következtetést vonhatjuk le a médiaelemzés alatt vizsgált cikkek alapján, hogy a tragédia alapul szolgált a közvélemény figyelmének felhívására és rávilágított a pszichiátria visszasságaira. A téma kapcsán így több, a háttérben meghúzódó és alapesetben figyelmet nem kapó fontos kérdés és megoldásra váró probléma is hangot kapott és lett a közbeszéd tárgya, mely hasznos lehet a szakma céljai elérésének szempontjából és nagyobb figyelmet kaphat a pszichiátria helyzetének megoldása kormányzati szinten is.

Eredmények számokban

Az elemzésben vizsgált megjelenések bruttó elérése **39.380.622 fő**, azaz potenciálisan ennyi médiafogyasztó találkozhatott a témákkal. Ez azt jelenti, hogy Magyarország összes lakosa minimum 4 alkalommal találkozhatott az adott hírrel, magyarul szinte biztosan állítható hogy a lakosság többsége egy ideig biztos vissza tudja majd idézni a témát.